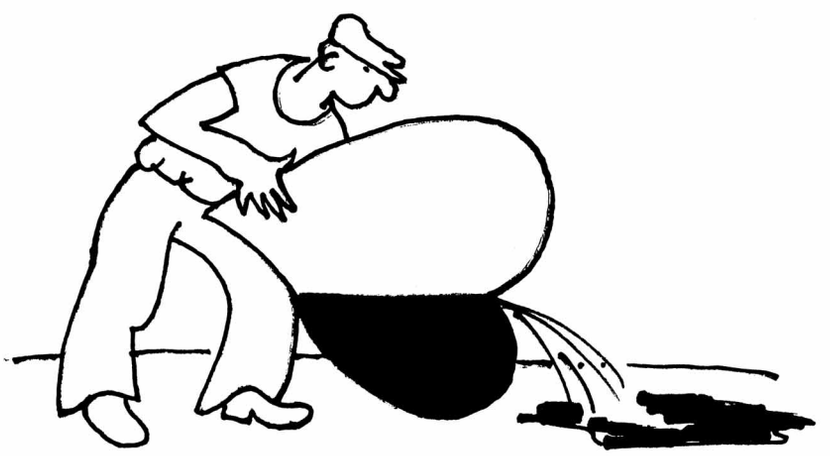
proLékaře.cz | 24.11.2026

Srdce v obraze lidových rčení

M. Štejfa

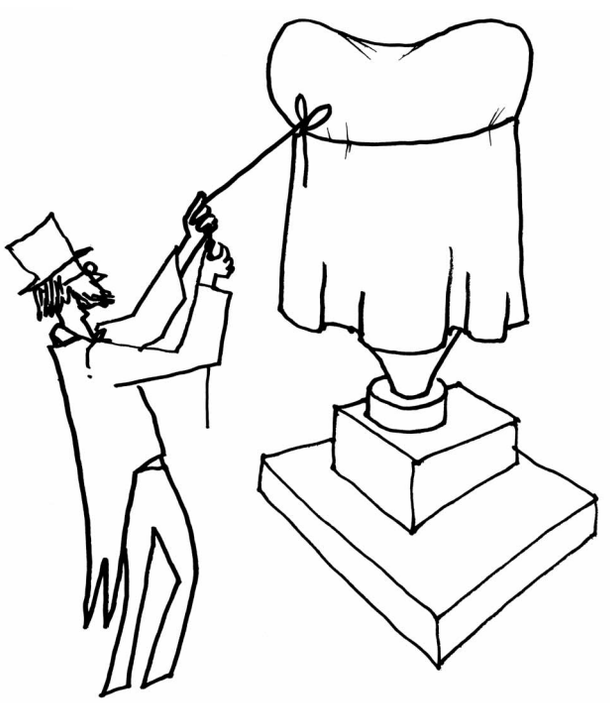
Prof. MUDr. Pavel Bravený, CSc., emeritní profesor Masarykovy univerzity, bývalý přednosta Fyziologického ústavu LF, srdeční elektrofyziolog par excellence, známý nejen v Brně, České republice, ale i daleko v zahraničí, je navíc estét umělecky založený, ovládající pero nejen odborným, ale i výtvarným způsobem. V jeho obrázcích – perokresbách, akvarelech a olejích – se zračí vtip, postřeh a pohoda. Většina jeho karikatur je téměř vždy jistým způsobem spojena s jeho povoláním. Stalo se, že se začetl do knížky Jaroslava Zaorálka Lidová rčení. Zaorálek (1896–1947), původem od Uherského Hradiště, se věnoval překladatelství. Studoval češtinu a francouzštinu na Karlově univerzitě a v letech 1925–26 byl na studijním pobytu ve Francii, filologická studia však nedokončil. Krom francouzštiny ovládal i němčinu, angličtinu a italštinu. Je jedním z nejplodnějších překladatelů. Uveďme z jeho díla jen pro osvěžení pár titulů Aragonův Karneval života, Célinovu Cestu do hlubin duše, Chevallierovy Zvonokosy, Rollandův Dobrý člověk ještě žije či Brechtův Třígrošový román. Začal se zabývat též českým „mudroslovím“ čili „rčeními“, která se užívají pro „jadrnost rozumu, jsouce spojena s lidovou filozofií“ a která jsou obvykle slovním pojítkem s určitým obrazem. Tak autor napsal v úvodu Lidových rčení, která vyšla v Nakladatelství Československé akademie věd poprvé r. 1947 a podruhé pro velký zájem a ohlas odborné i široké veřejnosti r. 1963 v úpravě editorského kolektivu, naposledy pak počtvrté v nakladatelství Academia v roce 2000. Jde vlastně o několikasetstránkový „slovník“ lidových rčení, ve kterém byly srdci věnovány 3 strany. Jak by vtipný kreslíř mohl odolat? Ale to budete mít možnost posoudit po celý rok sami.

Vylévat své srdce – svěřovat se se svými city, tajnostmi

Mít srdce na jazyku – být upřímný, přímý

Odhalovat své srdce někomu – viz vylévat srdce

Promluvit ze srdce někomu – vyslovit jeho myšlenku, názor apod.